

Suunnitelma huumausainerikollisuudesta viestimiseen

Huumausaineiden käyttö ja huumausainerikokset ovat viime vuosina lisääntyneet Suomessa, erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Samanaikaisesti asenteet huumeiden käyttöä kohtaan ovat osin lieventyneet, mikä heijastuu esimerkiksi kokeilukynnyksen madaltumisena ja keskustelun painottumisena käytön dekriminointiin. Sosiaalinen media, anonyymit viestintäalustat ja verkon pimeät kauppapaikat ovat helpottaneet huumeiden saatavuutta ja muuttaneet niiden jakelukanavia entistä hajautetummiksi ja vaikeammin valvottaviksi.

Markkinoille ilmaantuu myös uusia huumausaineita, joiden vaikutukset voivat olla arvaamattomia, jopa hengenvaarallisia. Näistä esimerkkinä alfa-PVP.

Poliisilla on keskeinen rooli huumausainerikollisuuden torjunnassa, mutta pelkästään valvonta- ja rikostorjunnalliset toimenpiteet eivät riitä. Tehokas huumeidenvastainen työ edellyttää myös avointa, oikea-aikaista ja kohdennettua viestintää, joka tavoittaa niin riskiryhmät kuin laajemman yleisön. Poliisin viestinnän avulla voidaan lisätä tietoisuutta huumeiden vaaroista, vahvistaa yleistä turvallisuuden tunnetta ja ohjata kansalaisia toimimaan rikoksia ennaltaehkäisevästi.

1 Huumausainerikollisuuden torjuntaohjelma

Poliisilla on huumausainerikollisuuden torjuntaohjelma 2026-2028, jossa määritellään strategiset painopisteet ja toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi. Yksi merkittävä toimenpide on avoin, aktiivinen ja oikea-aikainen viestintä, joka lisää tietoisuutta huumerikollisuuden vaaroista ja ohjaa kansalaisia toimimaan rikoksia ennalta estävästi.

Torjuntaohjelmassa mainitut strategiset painopisteet ovat:

- Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta
- Katutason huumausainerikollisuuden hallinta, verkko- ja reaali maailma
- Varhainen puuttuminen ja hoitoonohjaus
- Ennalta estävä työ ja yhteisöllinen turvallisuus, nuoret ja lapset
- Viranomaisyhteistyö ja tiedonvaihto, yhteinen tilannekuva

2 Viestinnän tavoitteet

On tärkeää, että poliisi viestii huumausaineista ja niihin liittyvistä rikoksista johdonmukaisesti, ymmärrettävästi ja faktoihin perustuen. Viestinnän avulla voimme myös oikaista väärinkäsityksiä, estää väärän tiedon leviämistä ja tukea muita viranomaisia ja yhteisöjä huumeiden käytön ehkäisyssä.

Viestinnän tavoitteena on kertoa tietojohtoisesti ja avoimesti huumausainetilanteesta Suomessa.

Viestintäsuunnitelman avulla poliisin on helpompi viestiä asiasta yhtenäisesti. Yhtenäisellä viestinnällä poliisi edistää turvallisuuden tunnetta ja kasvattaa luottamusta poliisin toimintaa kohtaan.

3 Viestintävastuut

3.1 Poliisihallitus

Poliisihallitus viestii valtakunnallisesti teemoittain ja taustoittain ilmiöitä. Poliisihallituksessa on tehty huumausainerikollisuuden torjuntaohjelma, jonka sisältöä ja tavoitteita toteutetaan tämän viestintäsuunnitelman mukaisilla viesteillä. Poliisihallitus havainnoi häiriö- ja tilannekuvasta esille nousevia asioita ja ilmiöitä sekä koordinoi viestintää poliisiyksiköiden suuntaan. Poliisihallitus myös sanallistaa viestinnän tavoitteet.

Poliisihallitus järjestää poliisin henkilöstölle infotilaisuuksia huumausainerikollisuuden torjuntaohjelman sisällöstä.

Poliisihallitus järjestää huumausainerikollisuuden torjuntaohjelmasta mediatilaisuuden helmikuussa 2026.

Poliisihallituksen asiantuntija mediassa on poliisitarkastaja Tuomas Pöyhönen. Torjuntaohjelman osalta asiantuntija on poliisitarkastaja Mia Poutanen.

3.2 Poliisiyksiköt

Poliisiyksiköt vastaavat viestinnästä alueillaan. Esitutkinnasta tiedottamisessa noudetaan esitutkintalain säädöksiä. Onnistumisista, kuten poliisin selvittämistä rikoksista kertominen, on yksi keino tehdä poliisin työtä näkyväksi. Poliisihallitus kannustaa poliisiyksiköitä rohkeaan viestintään, huomioiden esimerkiksi kokemusasiantuntijoiden käytön viestinnässä.

Poliisihallitus myös suosittelee poliisiyksiköitä nimeämään median käyttöön asiantuntijan, joka on motivoitunut viestimään aiheesta ja ilmiöstä.

3.3 Keskusrikospoliisi

KRP tuottaa tilannekuvaa, materiaalia ja taustaselvityksiä huumausainerikoksista viestimisen tueksi.

3.4 Näkyminen sosiaalisessa mediassa

Koulu26-ryhmä, sosiaalisessa mediassa toimivat poliisit sekä pelipoliisit voivat osaltaan edistää viestien käytäntöön viemistä. He myös ideoivat erityisesti nuorille suunnattua

viestintää kohderyhmä- ja kanavakohtaisesti, huomioiden että huumevalistuksen kohderyhmiä ovat erityisesti lapset, nuoret ja koulumaailma.

4 Pääviestit

- Huumausaineen käyttö on rikos. Käyttö, hallussapito ja levitys on laitonta. Ne voivat johtaa vakaviin oikeudellisiin seuraamuksiin.
- Poliisi torjuu huumausaineiden käyttöä ja levitystä. Poliisi on aktiivisesti mukana käytön ja levityksen estämisessä sekä tunnistamassa huumausainerikoksia.
- Poliisi on erittäin huolissaan huumausaineiden käyttäjämäärien lisääntymisestä. Käyttäjien määrän kasvu pitää pystyä pysäyttämään.
- Poliisi tekee tiivistä yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa huumausaineiden käytön ja myynnin estämiseksi.
- Ennaltaehkäisy on avainasemassa. Tiedon jakaminen ja varhainen puuttuminen voivat estää huumausainerikoksista seuraavat haitat, rikosten kasvun ja liitännäisrikokset.
- Huumeriippuvuus on vakava terveysongelma. Se aiheuttaa runsaasti haittoja niin yksilölle, läheisille kuin koko yhteiskunnalle.
- Huumausainerikoksiin liittyy liitännäisrikollisuutta (väkivalta-, omaisuus- ja ampuma-aserikollisuutta).
- Avun saaminen huumeriippuvaisille on kaikkien etu.
- Yhteistyö koulujen, järjestöjen ja muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa on tärkeää.
- Poliisi kannattaa ja tukee huumausaineiden käyttäjien välitöntä hoitoonohjausta ja hoidon kokonaisvaltaista kehittämistä.
- Poliisi toivoo, että päihdepalveluja kehitetään ja huumeriippuvaisten hoitoonohjausketju saadaan toimivaksi.
- Huumeiden käyttö on moniulotteinen ongelma, johon ei ole yksiselitteistä ja helppoa ratkaisua. Tähän työhön tarvitaan avointa ja asiapohjaista yhteiskunnallista keskustelua eri viranomaisten, kansalaisjärjestöjen, poliitikkojen, kansalaisten ja kokemusasiantuntijoiden kesken.
- Poliisin näkökulmasta synteettiset muuntohuumeet ovat arvaamattomia ja markkinoilla liikkuvat aineet voivat vaihtua nopeasti. Niiden käyttö voi johtaa henkeä uhkaaviin tilanteisiin. Sosiaalisen median kautta hankitut aineet ja ohjeistukset aineiden käyttöön altistavat erityisesti nuoria vakaville haitoille yhdenkin käyttökerran seurauksena.

5 Tukiviestit

- Poliisin kanta kannabiksen ja muiden huumeiden käytön rangaistavuuden poistamiseen on kielteinen.
- Huumeiden käyttö aineesta riippumatta liittyy olennaisesti muuhun rikollisuuteen ja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden häiriöihin. Nimenomaan päihtyneenä tehdään enemmän rikoksia ja väkivaltarikoksia. Kasvava huumeiden kysyntä luo aina tarjontaa, jota järjestäytynyt rikollisuus kykenee hyödyntämään.
- Muiden poliisitehtävien yhteydessä on havaittu, että entistä nuoremmat käyttävät jo nyt huumeita, heillä on hallussaan vaarallisia huumausaineita, ja entistä nuoremmat myyvät ja välittävät huumeita muille nuorille.
- Poliisin rikostorjunnalliset toimenpiteet eivät ole esteenä päihderiippuvaisen hoitoon hakeutumiselle ja hoitoon pääsulle. Sen sijaan esitutkinta mahdollistaa poliisin antaman hoitoonohjauksen ja esimerkiksi nuorten ensikertalaisten puhutukset, joilla pyritään katkaisemaan huumausaineiden kokeilu ja käyttäminen.
- Jos huumeiden käyttäjäkunta laajenisi, tämä todennäköisesti johtaisi myös huumeriippuvuuksien kasvuun. Sen myötä osa käyttäjistä mahdollisesti siirtyisi kovempien ja vaarallisempien huumausaineiden käyttämiseen ja osa saattaisi joutua syrjäytymisen ja rikosten kierteeseen. Moni entinen huumeiden ongelmakäyttäjäkin on julkisuudessa sanonut, että käyttö, riippuvuus ja elämä huumeipiireissä on alkanut lievemmistä aineista.
- Pelkkä käyttöön ja hallussapitoon liittyvä sallivampi lainsäädäntö ei olisi riittävä toimi esimerkiksi huumekuolemien vähentämisessä. Samalla pitäisi olla valmius panostaa merkittävästi enemmän yhteiskunnan voimavaroja käyttäjien välittömään hoitoonohjaukseen ja päihdehoidon toteutumiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- Lainsäädäntö: Huumausainelain 5§ sisältää yleiskiellon, jonka mukaan huumausaineiden hallussapito ja käyttäminen on Suomessa kielletty. Rikoslain mukaan huumausaineiden käyttö ja hallussapito omaan käyttöä varten on säädetty rangaistavaksi huumausaineen käyttörikoksena. Esitutkintalain mukaan poliisin tulee toimittaa esitutkinta sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai kun muuten on syytä epäillä rikosta.

6 Muuta huomioitavaa

Tämä viestintäsuunnitelma viedään Sinettiin ja lähetetään poliisiyksiköille.

Viestintäsuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Janne Paavola, poliisijohtaja

Eeva Törmänen, poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 14.01.2026 klo 16:00. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi